

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000621

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-01-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №66, 14.02.2024 р.



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семенишин Олена Іванівна

2. Olha I. Semenyshyn

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 18-01-2024

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 29

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.21.33

Тема дисертації:

1. Прагмалінгвістична організація мовленнєвих тактик впливу в політичному дискурсі
2. Pragmalinguistic organization of speech tactics of influence in political discourse

Реферат:

1. У дисертації розроблено новий прагмалінгвістичний підхід до аналізу мовленнєвих тактик впливу в українському політичному дискурсі. Уточнено тлумачення поняття “вплив” на тлі суміжних термінів (маніпуляції, пропобанди, агітації, переконання та нейролінгвістичного програмування). Установлено, що в сучасній політичній лінгвістиці категорія впливу є критерієм оцінювання політики держави тоталітарної (якщо вплив представлено пропагандою і маніпуляцією) і демократичної (якщо вплив тяжіє до переконання і агітації). Запропоновано визначення поняття “впливу в політичному дискурсі” як поєднання дії та результату, зміни для досягнення бажаної мети. Категорія впливу є текстотвірною категорією в процесі політичної комунікації та важливим складником лінгвістики переконання. Завдяки категорії впливу політики формують і закріплюють у свідомості адресатів певні думки та переконання. Установлено два різновиди впливу інфлюенсований та імפקтований, які пов’язані з процесами переходу елементів впливу з структур

короткотривалої до довготривалої пам'яті. Інфлюенсований вплив – це результат короткочасної дії, який утворюватиметься при розбіжностях у кореляції лінгвальних та екстралінгвальних складників або ж створених зумисно розбіжностях і сприймається суспільством як непряма або невідчутна дія. Імпектований вплив – це результат довготривалої дії, який спрямований на поєднання лінгвальних та екстралінгвальних складників у теорії реалізації комунікативного акту так, щоб закріпити в суспільній свідомості інформацію, наприклад образи політичного іміджу. Запропоновано авторську типологію комунікативних тактик мовленнєвого впливу, яка реалізується в межах відповідної стратегії і спрямована на створення політичного образу / іміджу. Стратегію дискредитації реалізують мовленнєві тактики перебільшення (24%), звинувачення (22%), образи (18%), викриття (9%), всезагальної правди (8%), висміювання (7%), погрози (4%), протиставлення (3%), осуду (3%), наказу (2%). Стратегію самопрезентації реалізують мовленнєві тактики солідаризації (37%), обіцянки (26%), протиставлення (19%), самовихваляння (13%), самокритики (5%). Стратегію викривлення інформації реалізують мовленнєві тактики спрощення понять (29%), фактуалізація (27%), ехо (19%), апелювання до страху (15%), референційної аргументації (7%), дозування правди (3%). Стратегію “збереження обличчя” реалізують мовленнєві тактики ухилення (19%), заперечення (18%), напад (18%), хеджування (14%), звинувачення (9%), викриття (7%), протиставлення (5%), солідаризація (3%), самокритики (3%), обіцянки (2%) та всезагальної правди (2%). Стратегія імунізації реалізується в українському політичному дискурсі тактикою міфологізації. Обґрунтовано, що невербальні елементи впливають на сприйняття політичних повідомлень та можуть змінювати їхнє тлумачення громадськістю. Екстралінгвальні параметри впливу в політичному дискурсі здатні підсилити або знівелювати вербальний компонент, тому при аналізі прагмалінгвістичних тактик мовленнєвого впливу важливо прослідковувати взаємодію лінгвальних та екстралінгвальних компонентів. Визначено роль аудіовізуальних елементів у формуванні політичних переконань. Дослідження мікродіахронії політичного дискурсу показує, що ефективність впливу через залучення аудіовізуальних елементів збільшується, а невербальний компонент впливу представлений візуальним образом стає основним засобом досягнення комунікативної мети політика. Реалізація тактик політичного впливу тяжіє до девербалізації, заміни слова образом. Виявлено наявність запозичень PR-технологій в організації тактик мовленнєвого впливу в українському політичному дискурсі, зокрема “навішування ярликів”, “сяче узагальнення”, “трансфер”, “гру в простонародність”, “підтасовка карт”, “спільний вагон”, прийом емоційного резонансу та забороненого замовчування.

2. The dissertation develops a new pragmalinguistic approach to the analysis of speech tactics of influence in Ukrainian political discourse. The interpretation of the concept of "influence" against the background of related terms (manipulation, propaganda, agitation, persuasion, and neurolinguistic programming) has been clarified. It has been established that in modern political linguistics, the category of influence is a scale for evaluating the state's policy: totalitarianism (if the influence is represented by propaganda and manipulation) and democracy (if the influence tends to persuasion and agitation). It is proposed to define the concept of "influence in political discourse" as a combination of action and result, changes to achieve the desired goal. The category of influence is a text-forming category in the process of political communication and an important component of the linguistics of persuasion. Thanks to the category of influence, politicians form and consolidate certain thoughts and beliefs in the minds of their addressees. Two types of influence, influenced and impacted, have been established, which are associated with the processes of transition of elements of influence from the structures of short-term to long-term memory. Influenced is the result of a short-term action, which will be formed in case of differences in the correlation of lingual and extra lingual components or deliberately created differences and is perceived by society as an indirect or intangible action. Impacted is the result of a long-term action, which is aimed at combining lingual and extra lingual components in the theory of the implementation of a communicative act in order to fix information, for example, political image in the public consciousness. The author's typology of communicative tactics of speech influence is proposed, which is implemented within the framework of the appropriate strategy and is aimed at creating a political image. The strategy of discrediting is implemented by the speech tactics of exaggeration (24%), accusations (22%), insults (18%), exposure (9%), universal truth (8%), ridicule (7%), threats (4%), opposition (3%), condemnation (3%), order (2%). The self-presentation strategy is implemented by speech tactics

of solidarity (37%), promises (26%), opposition (19%), self-praise (13%), and self-criticism (5%). The strategy of information distortion is implemented by the speech tactics of simplification of concepts (29%), factualization (27%), echo (19%), appeal to fear (15%), referential argumentation (7%), dosage of truth (3%). The strategy of "saving face" is implemented by the speech tactics of evasion (19%), denial (18%), attack (18%), hedging (14%), accusation (9%), exposure (7%), opposition (5%), solidarity (3%), self-criticism (3%), promises (2%) and universal truth (2%). The immunization strategy is implemented in the Ukrainian political discourse by the mythologizing tactic. It is substantiated that non-verbal elements affect the perception of political messages and can change their interpretation by the public. Extralingual parameters of influence in political discourse can strengthen or reduce the verbal component, therefore, when analyzing pragmalinguistic tactics of speech influence, it is important to follow the interaction of lingual and extra-lingual components. The role of audio-visual elements in the formation of political beliefs is determined. The study of the micro-diachrony of political discourse shows that the effectiveness of influence through the involvement of audio-visual elements increases, and the non-verbal component of influence represented by a visual image becomes the main means of achieving the politician's communicative goal. The implementation of tactics of political influence tends to deverbalization, replacing words with images. The presence of borrowed PR technologies in the organization of speech influence tactics in the Ukrainian political discourse has been revealed, in particular, "name calling", "glittering generality", "transfer", "plain folks", "card stacking", "band wagon", reception of emotional resonance and prohibited silence.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Семенишин О.І. Лінгвальні складники тактик впливу в політичному дискурсі. Слов'янські мови. 2019. Вип. 2(14). С. 151 – 156.
- Семенишин О.І. Аудіовізуальний інструментарій організації прагмалінгвістичних тактик впливу: ефективність форми чи змісту впливу в новітньому політичному дискурсі. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ: Серія Філологія – Педагогіка – Психологія. 2019. Вип. 38. С. 160 – 166
- Семенишин О.І. Мовні межі форм престаивництва прагмалінгвістичних тактик впливу. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови. 2019. Вип. 14. С. 72 –74.
- Семенишин О.І. Мовні універсалії впливу в політичному дискурсі. Вісник науки та освіти. 2023. № 7(13). С. 265 – 275. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7\(13\)-265-275](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-265-275).
- Семенишин О.І. Стереотипи в сучасному українському політичному дискурсі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2023. Вип. 61. С.115 – 119. DOI: <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2023.61.27>
- Семенишин О.І. Екстралінгвальні параметри впливу в українському політичному дискурсі. Scientific Collection "InterConf", (110). 2022. P.345 – 352.
- Семенишин О.І. Вплив як категорія політичного дискурсу. Scientific Collection "InterConf", (111). 2022 P. 235 – 241.

- Семенишин О.І. Особливості реалізації тактики висміювання в українському політичному дискурсі. Збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції “Слово в сучасній науковій парадигмі: євроінтеграційний контекст” (м. Кропивницький, 24-25 листопада 2022 р.). Кропивницький, 2022. С. 87 – 89.
- Семенишин О.І. Прагмалінгвістична організація стратегії імунізації в українському політичному дискурсі // Сучасні питання філології: теоретична та прикладна лінгвістика: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 9 грудня 2022 р.). Полтава: ПІЕП, 2022. С. 179 – 181.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леута Олександр Іванович
2. Oleksandr I. Leuta

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=tLHoy7AAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доценко Олена Леонідівна
2. Olena L. Dotsenko

Кваліфікація: к.філол.н., доц., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7549-4290

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Кієво-Могилянська академія"**Код за ЄДРПОУ:** 16459396**Місцезнаходження:** вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Степаненко Микола Іванович

2. Mykola I. Stepanenko

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-6727-1265**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?user=dsllh04AAAAJ&hl=ru>;<https://www.researchgate.net/profile/Stepanenko-Mykola>**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет біоресурсів і природокористування України**Код за ЄДРПОУ:** 00493706**Місцезнаходження:** вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Матвеева Світлана Анатоліївна

2. Svitlana A. Matvuyeva

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.17, 10.02.21**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-8357-9366**Додаткова інформація:** <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57396367400>;<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=wyJ2dY0AAAAJ>;<https://www.webofscience.com/wos/author/record/56826>**Повне найменування юридичної особи:** Український державний університет імені Михайла Драгоманова**Код за ЄДРПОУ:** 44807628**Місцезнаходження:** вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Блинова Ірина Анатоліївна

2. Iryna A. Blynova

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2788-5403

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57223109218>;

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=SuarxgMAAAAJ>;

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/3788169>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Леміш Наталія Євгенівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Леміш Наталія Євгенівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кліваденко Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна